

ยางจัดฟัน

ยางจัดฟัน คือ ยางห้วงเล็กๆ ที่ทำมาจากยางเพื่อใช้ร่วมกับอุปกรณ์ในการจัดฟันอื่นๆ ที่ช่วยให้ฟันเรียงตัวตามตำแหน่งที่ติดเครื่องมือไว้ ยางจัดฟันจะสูญเสียความยืดหยุ่นและเสื่อมสภาพภายในเวลาไม่นานหลังจากนำไปใช้ในช่องปาก

ชนิดของยางจัดฟัน

ยางจัดฟันแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. ยางจัดฟันที่ติดเป็นซี่ๆ เรียกว่า โม่ดูล หรือ โอริง (O-Ring) มีหน้าที่ป้องกันไม่ให้ลวดหลุดออกจาก bracket

2. ยางจัดฟันเซน หรือ C-Chain เป็นยางจัดฟันที่มีลักษณะต่อยาวเป็นเส้นเดียว มีทำหน้าที่รวบฟันให้ชิดกัน หรือเพื่อปิดช่องว่างเล็กๆ ของฟัน

3. ยางดึงฟัน หรือ Elastic จะช่วยให้ฟันเลื่อนเข้าที่ได้รวดเร็วขึ้น มีลักษณะคล้ายกับ O-Ring แต่จะมีความยืดหยุ่นมากกว่า O-Ring ยางดึงฟันมีข้อดีคือ ผู้จัดฟันสามารถถอดและใส่ได้ด้วยตนเอง ในขณะที่ O-Ring และ C-Chain ผู้จัดฟันไม่สามารถถอดออกในระหว่างเดือนด้วยตนเองได้ ผู้จัดฟันควรเปลี่ยนยางดึงฟันทุกๆ 12 - 24 ชั่วโมงหลังการใส่ เพราะยางจะล้าหมดแรงดึง ควรใส่อย่างคันทันทีหลังทานอาหารและหลังทำความสะอาดฟัน

4. **ยางแยกฟัน (Separator)** ใช้ในการเตรียมฟันเพื่อใส่เครื่องมือจัดฟันแบบติดแน่น โดยยางจะค่อยๆ ดันฟันหลังซึ่งปกติจะอยู่ชิดกันแน่นให้หลวมขึ้นเพื่อเป็นที่อยู่ของแหวนจัดฟันหรือแบนด์ (band) เมื่อเริ่มใส่ยางแยกฟัน ผู้จัดฟันจะรู้สึกแน่นเหมือนมีเศษอาหารติด เวลาจัดฟันอาจจะรู้สึกว่ารัดโตนยางเพราะส่วนหนึ่งของยางแยกฟันอยู่บนด้านสันฟัน

กระบวนการผลิต

ขั้นตอนการผลิตยางจัดฟันเริ่มจากการบดผสมยางกับสารเคมีด้วยเครื่องบดผสมแบบสองลูกกลิ้ง (two roll mill) แล้วตั้งทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง จากนั้นนำยางคอมพาวด์มาผ่านเครื่องบดผสมแบบสองลูกกลิ้งเพื่อเตรียมแผ่นยางสำหรับการขึ้นรูปชิ้นงาน ในการขึ้นรูปชิ้นงานยางจัดฟันสามารถทำได้ 2 วิธี คือ การอัดเข้า (compression moulding) และการฉีดเข้าเบา (injection moulding) เมื่อขึ้นรูปชิ้นงานเสร็จแล้วทำการตกแต่งโดยการเอาครีบบาง (flash) ออก

มาตรฐานที่ใช้ทดสอบ

1. ISO 21606:2007 Dentistry - Elastomeric auxiliaries for use in orthodontics
2. DIN 13901 (2001-12) Dentistry - Elastomeric Elements For Orthodontic Purposes

แหล่งอ้างอิง

1. นุชนาฏ ฌ วรรณง, นิยม อ่างอนันต์สกุล, สมพร สวัสดิ์สรรรถ, วัชระ เพชรคุปต์ และ ตุลย์ ศรีอัมพร, โอริงจัดฟันที่ผลิตจากยางธรรมชาติอีพอกไซด์, วารสารยางพารา, 32(2):4-11 (2554)
2. <http://www.komchadluek.net>
3. <https://www.facebook.com/DBdent.Dental.Clinic/posts/709100029111263>
4. <http://my6monthsmiles.wordpress.com>
5. <http://www.oahuorthodontics.com/appliances>
6. <http://hiddenlakesorthodontics.wordpress.com>
7. <http://www.authorstream.com/Presentation/indiandentalacademy-2149170-elastic-fixed-orthodontic-courses-ida>
8. <http://www.coastalortho.com.au/glossory>
9. <http://www.judfuns.com/elastic.php>